

ב"ה

פרשת במדבר

כל יוצא צבא בישראל

במדבר א, ג.

בשביל מה צריך צבא במדבר?

בנוגע למנין בני ישראל שבפרשתנו – הרי נוסף על התנאי "מבן עשרים שנה ומעלה", נאמר גם התנאי ד"יוצא צבא בישראל"¹, שיש בזה **כמה וכמה תנאים** שנמנו במשנה תורה².

ולכאורה אינו מובן: לשם מה היו בני ישראל זקוקים באותו הזמן ל"יוצאי צבא"? – הרי היו אז ענני הכבוד, "הענן הולך לפניהם ומשוה את ההרים"³, "מנמיך את הגבוה ומגביה את הנמוך והורג נחשים ועקרבים"⁴, ואם כן, למה הוצרך להיות התנאי ד"יוצא צבא" כדי להכלל בהמנין?

וביאור הענין: התנאי הראשון ד"יוצאי צבא" הוא – שלא יהיו בעלי מומים, אלא כל האיברים יהיו בשלימות⁵.

וענין זה נעשה על ידי השלימות ברוחניות, כמאמר רבותינו ז"ל⁶ שרמ"ח מצוות עשה הם כנגד רמ"ח איברים ושס"ה מצוות לא תעשה הם כנגד שס"ה גידים, ואין מאמר רבותינו ז"ל יוצא מפשוטו – דקאי על איברים וגידים **הגשמיים**, שנעשים בשלימות על ידי קיום מצוות עשה ומצוות לא תעשה⁷, כיון שרוחניות וגשמיות

¹ במדבר א, ג.

² פ' שופטים כ, א ואילך.

³ פרש"י חקת כ, כב.

⁴ פרש"י בהעלותך י"ד, לד.

⁵ ראה ספרי ופרש"י שופטים שם.

⁶ חז"א קע, ב.

⁷ ראה לקו"ת נצבים מה, ג.

קשורים זה בזה. וכמאמר רבותינו ז"ל⁸ חש בראשו (ועל דרך זה "חש בגרונו", ובשאר האיברים) יעסוק בתורה, היינו, שעל ידי העסק בתורה – אם רק ילמד במקום המתאים⁹ – יתבטל המיחוש גם בגשמיות.

[ישנם אמנם זמנים של העלם והסתר – העלם בכללות העולם, או העלם באדם עצמו מצד העדר עבודתו – שבהם יכול להיות גם מצב שיהיה האדם שלם ברוחניות אבל לא בגשמיות, או שלם בגשמיות אבל לא ברוחניות. אבל, מצב זה הוא מצד החטא, ולא מצד סדר הבריאה; ואילו רצוננו והשתדלותנו – שהגשמיות והרוחניות יהיו קשורים זה בזה, כפי שהוא מצד סדר הבריאה].

וזהו מה שכתוב "מבן עשרים גו' יוצא צבא", היינו, שמספר בני ישראל "מבן עשרים שנה ומעלה" היה שווה למספר ה"יוצאי צבא" – דלכאורה הרי זה דבר פלא: איך יתכן שבין מספר רב כל כך של בני ישראל לא יהיו בעלי מומין (שלמרות היותם "בני עשרים שנה ומעלה", לא יוכלו להיות "יוצאי צבא")? – והביאור בזה, על פי מה שכתוב במדרש¹⁰ שבשעת מתן תורה (שאז היה הסדר כמו שהוא מצד הבריאה, שרוחניות וגשמיות קשורים זה בזה) נתרפאו כולם גם בגשמיות, מצד הגילוי (רוחניות) דמתן תורה. ואף שהמנין היה שנה לאחרי מתן תורה, מכל מקום, עמדו בני ישראל עדיין בתנועה דמתן תורה, ולכן לא היו בהם בעלי מומין, אלא כולם היו "יוצאי צבא".

ועל פי זה מובן שהיה צורך ב"יוצאי צבא", אף שהיו ענני הכבוד – כי ענין זה גופא שהיו ענני כבוד ושפעלו מה שפעלו, הרי זה מפני שבתוכם (בתוך העננים) היו "יוצאי צבא", המורה על שלימות ברוחניות.

ביאור תוכן פעולתם של ה"יוצאי צבא": תפקידם של ה"יוצאי צבא" הוא – שעל ידם נפל פחד על כל אומות העולם, כמו שכתוב¹¹ "פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ", שמלכתחילה לא יצאו למלחמה עם ישראל.

⁸ עירובין נד, א.

⁹ ראה תורת מנחם – התוועדיות ח"ח ע' 175. וש"נ.

¹⁰ במדב"ר רפ"ז. מכילתא ופרש"י יתרו יט, יא. כ, טו. יל"ש שם רמז ש.

¹¹ ו"פ עקב.

[וזהו גודל החטא של עמלק – שבזמן שכל האומות פחדו מבני ישראל, יצא עמלק להלחם עם בני ישראל¹², ולכן, נאמר עליו "ואחריתו עדי אובד"¹³, דלא ככל הגויים שיהיה להם תיקון].

וכפי שהיה הסדר אצל משה רבינו בכיבוש האומות – שאמר "קומה ה' ויפוצו אויביך"¹⁴, וכך נעשה בפועל.

וזהו החילוק בין כיבוש משה לכיבוש יהושע¹⁵ – שכיבוש יהושע היה על ידי מלחמות, מה שאין כן כיבוש משה (מלבד מלחמת סיחון ועוג, שהיתה הכנה לכיבוש יהושע) היה על ידי נפילת פחד על כל העמים, מבלי שהיה צורך במלחמות.

וענין זה פעלו ה"יוצאי צבא" – שאף שבפועל לא יצאו למלחמה, הרי זה גופא שאומות העולם ידעו על קיומם של "יוצאי צבא בישראל", הביא לכך שמלכתחילה לא יצאו למלחמה, מפני הפחד שנפל עליהם.

ההוראה מהענין האמור: גם תלמידי הישיבות, הנמצאים בין כתלי בתי-כנסיות ובתי- מדרשות, ואינם יוצאים אל העולם, ובמילא אינם צריכים "לירות" בפועל – הרי זה גופא שישנה מציאות של "תלמידי הישיבות", פועל על הצד שכנגד שיהיו יראים להלחם, כיון שיודעים שיובסו במלחמה.

ומזה מובן שגם אלו שאינם יוצאים להלחם בפועל – צריכים להיות באופן של "צבא", צבא צעיר ובריא.

ומכיון שהסדר ד"צבא" הוא שהיציאה למלחמה היא מתוך "מאָרש"¹⁶ – ינגנו עתה "מאָרש".

קטע משיחת ש"פ במדבר, מכה"ח סיון, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשי"ד ח"ב ע' 279.

¹² ראה פרש"י תצא כה, יח.

¹³ בלק כד, כ.

¹⁴ בהעלותך י"ד, לה.

¹⁵ ראה לקו"ש ח"ט ס"ע 9 ואילך. וש"נ.

¹⁶ ראה סה"ש תש"ז ע' 122. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"י הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה